

Ezt láttuk a Budakeszi erdőben

Biológia
fakultáció

Egybibés galagonya

Az egybibés galagonya elterjedési területe Közép- és Dél-Európa, valamint Északnyugat-Afrika és Nyugat-Ázsia. Az egybibés galagonya közepmagas, tömötten ágas, tövises cserje vagy 5 – 8 méteres kis fa, szabálytalan, szétterülő koronával. Az egybibés galagonya különböző lomberdőkben (ritkábban fenyvesekben), erdőszéleken, cserjésekben, füves lejtőkön, napos legelőkön az 1500 méter magasságig gyakori; közepesen száraz vagy üde, meleg agyag-, vályog- vagy homoktalajokon nő. Virágzási ideje május - június között van.

Iszalag

A legtöbb iszalag-faj Kínából és Japánból származik, azonban a Föld más részein is számos faj található. Ez a nemzetség, elterülő, elfásult kúszónövényekből áll, amelyeken számos inda található. Amíg nem telik el néhány év, a fás szárak eléggé törékenyek. Leveleik keresztben átellenesek, és kisebb levélkére oszlanak. A leveles, indás szárakkal kúsznak a növények.

Kéküstökű csormolya

A kéküstökű csormolya 40–60 cm magasra megnövő, terebélyes, morfológiailag változatos egyéves növény. A színes murvalevelek meglepő, különleges megjelenést kölcsönöznek a növénynek, mintha két, erősen elütő színű virág nőne rajta. Termése sokmagvú toktermés, a hangyabábokra hasonlít, így a hangyák elhurcolják, terjesztik. Jellemző élőhelye a ligeti csormolyás erdőszegély .

Zsidócserezsnye

Változó termetű növény, de fél méternél nem nő meg magasabbra. Levelei tojásdadok, ép vagy enyhén fogas szélűek, a hosszú nyélre lefutóak. Virágai a családra jellemző módon forrt szirmúak, öt tagúak csillag alakúak (a szirmok hegyes csúcsúak). Fehér színűek, magányosak. A csészelevelek is forrtak. A termés, melynek alakjáról a lampionvirág nevet is kapta, érdekes formájú és felépítésű. A csészelevelek egy pergamenszerű, narancssárga, felfújott tokot képeznek. Ebben ül egy fényes, narancssárga, cseresznye nagyságú bogyó. A termés és a csészelevelek is mérgezőek! A földicserezsnye néven árusított faj a *Physalis edulis*, melynek érett termése ehető. A zsidócserezsnyét dísznövényként is ültetik, de nem ajánlott olyan helyen, ahol a gyerekek is hozzáférhetnek!

Salamonpecsét

A nemzetségbe hozzávetőlegesen 50 faj tartozik, melyek főképp a mérsékelt övben elterjedtek. Magyarországon négy faj őshonos. Leveleik épek, szórt állásúak, vagy örvösek. A levélhóralji virágok kicsik, a szirmok összenőttek, színük fehér, a pártacimpák zöldek. Termésük bogyó.

Mogyorós hólyagfa

Hazánkban a Dunántúli-
dombvidék és középhegység
cserjéje, az alföldeknek
legfeljebb a peremvidékein
fordul elő. A melegebb
hegyvidéken meglehetősen
gyakori, de sehol sem tömeges.
Alacsony termetű, többnyire
tövétől
ágas lombhullató cserje vagy
kis fa. Illatos, rózsás- vagy
sárgásfehér virágai tavasz
végén hosszú tengelyű
bugavirágzatokban nyílnak az
oldalhajtások csúcsán.

Gyújtoványfű

A gyújtoványfű a tatógatófélék (*Scrophulariaceae*) cs aládjába tartozó növény. Közvetlen rokonai az igen “előkelő”, szívglikozidokat tartalmazó gyapjas és piros gyűszűvirág, melyekből a gyógyszeripar szívgyógyszereket készít, valamint az ugyancsak nagyon hasznos ökörfarkkóró. Évelő, hazánkban helyenként tömegesen előforduló növény. 20-50 cm magas, általában nem elágazó hengeres szárú, levelei keskeny szálalak. Sárga virágai sarkantyúsak, az alsó ajak narancsszínű. Évszázadok óta a máj orvosának tartják. Régebben gyökerét is használták.

Bibircses kecskerágó

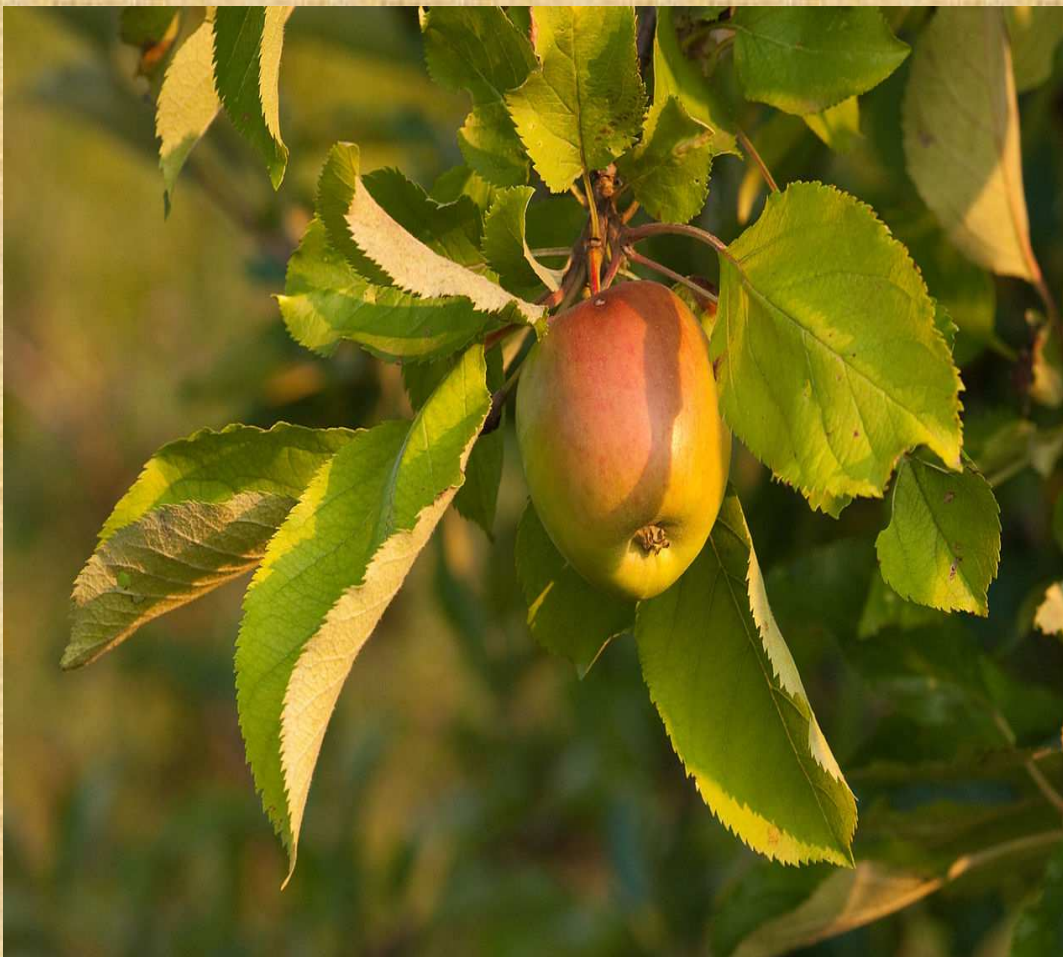
A bibircses kecskerágó Közép-, Kelet- és Délkelet-Európában honos. További állományai Törökországban, a Kaukázus régióban, valamint Kínában található meg.

Lassan növekvő fajta, töről jól sarjadzik. Általában 2,5 méter magas cserje. A bibircses kecskerágó élőhelye a lombos és tűlevelű erdők, erdőszélek, sziklacserjések.

Vadalma

Hazája szinte egész Európa – észak felé Skandinávia déli részéig, illetve a Brit-szigeten Skóciáig megtalálható –, habár nem gyakori, és sehol sem erdőalkotó. Magyarországon szintén őshonos. A kifejezett vadalmafa jellemző magassága 5–10 m. Törzse általában rövid és sokszor görbe, illetve csavarodott, kérgé szürkésbarna, repedezett, pikkelyes, de a vadkörte kérgénél világosabb és simább. A síkságokon és a hegyvidékeken is él. Különösen réteken, legelőkön, mezsgyehatárokon szembetűnő, pedig nedves talajú erdőkben (leggyakrabban tölgyesekben), erdőszéleken, ligetekben, cserjésekben ugyanúgy megtalálható. Az üde talajt jobban, a fényt kimondottan kedveli, a szárazságot viszont csak megtűri.

Lepketapló

Félkör alakú, nagy telepekben tenyésző taplófaj. Szinte minden fa fajtán megél, egész évben terem, nagyon gyakori. Felülete szőrös, hullámos, széle fehér, a termőtest többi része lehet feketés, barnás, kékes, szürkés, zöldes, de mindig legalább négy színű zóna van. Húsa vékony, kemény, íze, szaga nem jellemző. Étkezési szempontból nincs jelentősége.

Húsos som

A húsos som a középhegységek vadon élő növénye, általában az erdőszéleken találkozhatunk vele, mert a napos helyeket kedveli, árnyékban nem terem gyümölcsöt. Több országban is termesztik, (például: Ausztriában, Lengyelországban, Bulgáriában, Romániában és Szlovákiában), őshonos, régi növényünk, amit a helység- és családnevek is igazolnak (Somló, Somlyó, Som, Somos). Piros héjú, tojásdad, hosszúkás, csonthéjas magot tartalmazó gyümölcse éretten kellemes ízű és szépen díszítő, melyek nemcsak forma-, hanem színgazdag gyümölcsűek (kerek, ovális, elliptikus, körte, bordó, viola, sárga, fehér, csíkos). Fája igénytelen, tősarjairól bárhova telepíthető, a téli hideget is jól tűri. Átellenes állású levelei ép szélűek, hosszan elkeskenyedő csúcsúak, a sárga virágok ernyőszerű csoportokban március-áprilisban, a lombfakadás előtt nyílnak.

